

leta kupcu. Ta izkazila odzame potem živino in mesooglednik, jih vroči vsak teden občinskemu predstojniku, kateri jih potem vpošlje c. k. okrajnemu glavarstvu.

Z odlokom z dne 21. oktobra 1914, št. 2420/2, naznanja c. k. namestništvo vsem podrejenim političnim oblastim navedeni odlok z ukazom, naj pouči izvršitvene organe, kateri pridejo v poštev, kakor gospode živinozdravnike, občinska predstojništva in orožniške postaje, o določbah postavbe in poskrbi za to, da bodo ti kakor tudi živino- in mesoogledi natanko poučeni v svojih dolžnostih, in se nadzoruje izvršitev postavbe.

Določeni izvedenec, eventualno občinski predstojnik je poklican, izdajati izkazila o oblastvenem dovoljenju za klanje telet po naslednjem vzorcu:

Izkazilo.

N. N. v št. . . . se da na podlagi § 3 ali 4, točka ministrskega ukaza z dne 14. oktobra 1914 (drž. zak. št. 285) dovoljenje, da sme svoje . . . dni staro tele klati ali v svrhu klanja prodati.

N. N. v

Datum.

Podpis.

To izkazilo odzame kupcu živino- in mesoogleda in se potem odpošlje potom občinskega predstojništva političnim okrajnim oblastim, da se prenese tamkaj v poseben skupen izkaz. Te izkaze morajo predložiti c. k. okrajna glavarstva dne 1. in 14. vsakega meseca namestništvu. Za klanje se smatra tele sposobno:

1. ako so popolnoma prodrli mlečni sekavci in so toliko zrastle, da ne stojijo samo drug nad drugim in drug za drugim, ampak drug poleg drugega v vrsti v krogu; meso okrog zobov ne sme biti močno rudeče, mehko in sočnato, ampak krepko ter mora krepko obdati z vidno žmulo.

2. ko je popolnoma odpadla popkovina od popka teleta in je popek toliko zarastel, da je obdan s tanko krasto; ako pa se vsled bolezni, zlasti vsled odebeljenja popkovine, popek še ni toliko zarastel veljajo pod 1) navedeni odločevalni momenti.

Navedeni ukaz tudi določuje, da morajo politične oblasti stopiti v dogovor z okrajnimi odbori, kmetijskimi podružnicami in živinorej-skimi združenji v ta namen, da se ne koljejo brez najhujših razlogov mlade samice, ki so sposobne za plemo in da se čim najbolj povspesuje svinjereja, kajti vsled hitre produkcije pridejo svinje v prvi vrsti v obstoječih razmerah v poštev za preiskrbovanje trgov z mesom.

Proti odločbi izvedenca oziroma občinskega predstojnika je dopusten rekurz tekom 14 dni na okrajno glavarstvo, kojega odločba je končna.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politične oblasti z denarnimi globami do 500 kron oziroma z zaporom do 1 meseca. Ako prestopke zakrivi kak mešetar ali mesar, odtegne se mu lahko dovoljenje za obrt.

Okrajno pomožno društvo za sodnijski okraj ptujski (okolica).

(Nadaljevanje izkaza nabirov in daril.)

Nabralo se je pri gospodih Jožefu Tušek v Majbergu in Spodnji Pristavi K 32 80, Francu Stiberšek v Vareji in Trambergu 53 50, Štefanu Ksel v Tracu 23 80, Francu Habsjanč v Jurčevih 40, Antonu Vindiš v Dravcih 24 60, Jožefa Vidovič pri Sv. Andreju v Lesk. 82 20, Jožefa Kosal v Skorišnjaku 26 95, Martinu Lovrec pri Sv. Andreju v Slov. Gor. 25, Kokol v Velikem Okiču 50 26, Jožefa Horvat in V. Čeh v Novi Cerkvi 38, Valentinu Polanec v Derstelji 30 90, Jožefa Požun v Mestnem vrhu in Karčovini 87, Johanu Obrn v Možgancih 16, Otto Schwarznigg v Majšbergu 66 22, Johanu Las-

bacher na Bregu 43, Albinu Wankmüller na Bregu 277 70, Josefini Ralz na Bregu 47 60, Jakobu Poleischer na Bregu 15 20, Mariji Šaretz na Bregu 63 54, Valentinu Aidnik na Bregu 57 10, Albi Högenwarth v Tarasah 30, Olga Zunege na Bregu 72 30, August Stanitz jun. na Bregu 4 80, Hedwig Koss v Turnišu 10, Josefini Strasschill na Bregu 130, Johanu Struzl na Bregu 37 10, Lini Kotzmuth in Ani Marinitsch pri Sv. Urbanu 69 98, Ani Marinitsch v Livanjcih 42, Alojzu Kokelj v Vurbergu 36 40, Ignacu Vrabč v Stopercih 23 80, Francu Prelog v Mali-Vesi 31 30, Fritzcu Marinitsch v Trnovski vesi 40, Mariji Plesec v Možgancih 35 4, Johanu Krefl v Vurbergu 28 60, Ignacu Marinitsch v Možgancih 15 30, Horvat na Ptujski Gori 60, Francu Petelinšek 51 10, Johanu Kate pri Sv. Janžu na Dr. polju 37 60, Lenartu Pinterič v Gradišah 70, Antonu Preložnik in Johanu Tašner v Vurbergu 101 78, Antonu Merc v Sedlačku 50, Martinu Strelec v Livanjcih 40, Johanu Toman na Hajdini 77, Andreju Ciglar v Veliki Varnici 50, Mirko Ogorelec pri Sv. Barbari v Hal. 3 50, Florijanu Laznik na Ptujski Gori 46 90, Amaliji Gobec v Juršinih 13 50, Zlata Blaz pri Sv. Barbari v Halozah 40, Francu Starčič 5 38, g. župniku Ozmeč pri Sv. Lovrencu na Drav. polju 8 40, Francu Horvat pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. 25, Jakobu Belina v Gruškovcih 26 60, Maksu Ulm 28 35, Peter Širovnik v Ternovcu 18 99, Rudolfu Reich pri Št. Janžu na Drav. polju 21 62, gostilni Golob v Vurbergu (nabiralnica) 5 30, župnijski urad v Vurbergu 20 70, župnijski urad v Polenškaku 15 93, pri Johanu Drevenšek in Francu Regina v Pobrežu 1000 kg krompirja, 100 kg jabolk in 100 kg zelja, občina Turški vrh 1 polovnjak vinskega mošta.

Poslano je bilo iz občine Jurovec K 20, Drafcih 20, Sv. Andrej-Lesk. 50, Skorišnjak 20, Sv. Andrej Slov. gor. 50, Veliki Okič 9 74, Breg 100, Hajdin 50, Stoperce 10, Derstelja 5, Ptuj-ska Gora 30, Wurberg 100, Karčovina 35 20, Sv. Hermagoras 10, Sv. Lovrenc na drav. polj. 50, od bralnega društva Jurovec 5, bralno društvo v Ptujski Gori 5, bralno društvo v Dornovi 10, učiteljsko društvo okolica Ptuj 30, čebelarstvo društvo okolica Ptuj 30, veteransko društvo Središče 100, veteransko društvo pri Sv. Urbanu 10, veteransko društvo pri Sv. Marku 10, od trsničarske zadruge Sv. Lovrenc v slov. gor. 20, posojilnica na Ptujski Gori 5, posojilnica Ptuj 1000, podružnica „Slovenske straže“ pri Sv. Janžu na drav. polj. 10, družba gospodarskega in bralnega društva pri Sv. Trojici v Halozah 5, bralno društvo Sv. Andrej v Slov. gor. 10, bralno društvo Savreč 7, napredujoče društvo v Leskovcu 5, veteransko društvo Warberg pri Ptaju 11, podružnica Sv. Cirila in Metodja pri Sv. Andreju v sl. gor. 10, društvo čevljarev in krojačev v Ptaju 500, kmečka hranilnica in posojilnica v Ptaju 30, narodna čitalnica v Ptaju 100, družba mlinarjev in pekov v Ptaju 400, župnijski urad v Zavrču 15, okrajni šolski svet pri Sv. Lovrencu na dr. polj. 50, učiteljsko ljudske šole za okolico v Ptaju 15 05, uradniki okrajnega glavarstva v Ptaju 59 55, Andrej Brenčič 10, Mihael Brenčič st. na Ragoznici 20, Franz pl. Hellin iz Sterntala 200, Franc Venta iz Formina 2, Jpžef Vilčnik v Grajeni 20, Janko Bažnik iz Sv. Barbare v Halozah 10 66, Franc Manda v Ptaju 2, gospod in gospa dr. Jurtela v Ptaju 100, gostilnica Golob na Warbergu 8, Guido pl. Pon-gratz v Dornovi 1000, Martin Sormann v Ptaju 19, Fani Sima na Bregu 2, Jožef Senčar v Rogatcu 20, Pirkar v Kostivnici 10, Alojs Kokelj na Vurbergu 5, iz sodnijskih poravnjav Maria Vegau proti Jakobu Murko 10, Katarina Svenšek proti Ani Cafata 10 in Johan Potočnik proti Francu Brodnjak 15.

Izven tega še darovi: Maria Duller v Sv. Vidu pri Ptaju zlato uro, prstan, denar, neimenovan eno rjuho, neimenovan prsno iglo, Maks Berliak v Žetalah srajce v vrednosti od 100 K, Maks Ulm v Zavrču 1 sneženo kapo in 6 parov volnenih zapetnic.

Med so darovali: Alois Pogrnje na Hajdini, Friedrich Marinič pri Sv. Bolfenku v Sl. gor. Wauchnik pri v. Marku, Jožef Wesjak na Hajdini, Johan Simonič v Werstje, Alois Simonič v Spuhlji, Jožef Semlarič v Sabovcih, Johan Katz pri Sv. Janžu na dr. pol., Johan Primožič pri Sv. Marku, Jožef Stampfl v Strasoinci, Lovrec v Majšbergu in župnik Ozmeč pri Sv. Lovrencu na dr. pol.

Kako se spozna platno in sukno?

Pri nakupovanju platna pazite na ta-le pravila:

1. Platno iz preje, predene na strojih, je sicer lepše in bolj istomerno, a ni tako močno, kakor platno iz ročnega prediva. Zategadelj dajejo navadno gospodinjje domačemu platnu prednost. Spoznaš ga na tem, da so pri domačem platnu niti lepo okrogle, pri strojnem platnu pa kolikor tliko ploščate, ker takšno platno gladijo z valji.

2. Laneno platno je mnogo težje od bombaževega (Baumwolle) in je bolj hladno čutiti, kadar ga tipješ.

Se bolj zanesljivo razločilo je ta-le poskus: Operi malo krpico platna najprej v vodi; na ta način izpereš škrob (sterko), ker se platno za prodajo vedno skropi, da je bolj gladko in lepo. Tako oprano krpico peri potem v močnem lugu in nazadnje še enkrat v vodi. Sedaj ga prav lahko razločimo: Laneno platno je rumeno, bombažovo pa rumeno belo.

3. Mnogokrat se izdelujejo tkanine tako, da je osnutek iz bombaževe, votek pa iz lanene preje. Takšno platno se imenuje pol laneno platno. Včasih pa se v laneno platno vtakva le kolikor toliko bombaževe preje in se prodaja za pravo laneno platno kupovalcu na škodo. Zatoj odtrgaj košček platna. Ako se lepo odtrga, tako da so robi gladki, tedaj je bombaževa preja vmes ali pa je sama bombaževa preja. Laneno platno se namreč trga tako, da molijo na robu daljše in krajše niti iz njega. Ako platno malo razcefraš na robu terga namočiš, in ako stlačiš potem razcefrano platno med dvema steklenima ploščicama ter ga pogledaš s povečalnim steklom, videl boš bombaževa vlakna kot trakaste, zavite proge.

Tudi ta poskus se lahko napravi: Namoči krpico platna za eno in pol minute v žvepleno kislino; bombaževe niti se pobelijo, lanene niti pa postanejo prosojne.

Tudi med volneno prejo mešajo radi manj vredno bombažovo. To-le zaslediš na različne načine. Najprostejši poskus je ta: Razcefraj krpico dotične robe in sežgi vsako nit posebej. Bombaževe niti gorijo s svetlim plamenom brez neprijetnega vonja. Volnene niti pa gorijo s plamenom, ampak samo tlažjo; pri tem se razvija neprijeten duh, kakor bi se žgal rog ali lasje.

Tudi ta poskus se da izvesti: Deni v stekleno cev malo razcefrane robe, zamaši cev in jo previdno segrej. Pri tem se razvijajo plini. Podrž li v pline vlažen, moder lakmusov papir (dobiš ga za nekaj vinarjev v lekarni), in ako se ta-le poruči, tedaj je gotovo bombaž v robu.

Nazadnje še smemo nasvetovati to-le: Skuhaj v jako močnem lugu krpico. Kar se raztopi, to so volnene niti, ako jih skuhamo v solitarjevi kislini, bombaževe, pa ostanejo bele.

Isti poskus ti tudi pove, je-li v svileni robo vtakanih kaj rastlinskih nitij; kajti tudi svila porumeni, ako je kuhano v solitarjevi kislini.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 14. novembra v Brežicah (svinjski sejem); v Altenmarkt**, okr. St. Gallen.

Dne 15. novembra v Gomilici, okr. Lipnica; v Friedbergu.

Dne 16. novembra pri Sv. Rupertu**, okraj Weiz; v Fürstenfeldu**, v Pöllau**, v Arzevi (sejem z drobnico); v Poličanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Radgoni**, v Središču**, okr. Ormož; na Vranskem**;

v Kirchbergu**, okr. Feldbach; v Schladingu**.

Dne 17. novembra v Radgoni**;

v Ormožu, (sejem s ščetinarji); v Ptaju (sejem s konji in govedom); v Gradcu (z uporabno živino).

Dne 18. novembra v Ptaju (svinjski sejem).

Dne 19. novembra v Slovenjem Gradcu**;

v Podsedrič**, okr. Kozeje; v Ivnicah**;

pri Sv. Jurju na Pesnici**, okr. Maribor; v Rušah**, okr. Maribor; v Gornji Polskavi**, okr. Slovenska Bistrica; na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Ljubnem**, okr. Gornjigrad; pri Sv. Jurju na juž. žel., okr. Celje; v Gradcu (sejem s klavno živino).

S čim bomo gnojili vinograde? Neki strokovnjak priporoča v Wiener Landw. Zeitung, naj se uporabi na vsak ha površine vinograda spomladaj za gnojenje 4 kvintale superfosfata, 3 kv 4%, kalijeve soli in 2 kv čilkega solitra. Vsakih 4 do 5 let je dobro in če zemlji apna primanjkuje, da se pognoji vinograd

tudi z apnom. Ako se uporabijo za gnojenje nam sto superfosfata in kalijeve soli druga fosfornata in kalijevnata gnojila, naj se pognoji z istimi v jeseni. Če je le mogoče naj se uporabi za gnojenje vinogradov tudi hlevski gnoj. Uporabiti za gnojenje vinogradov samo eno ali drugo preimenovanih umetnih gnojil bi bilo zelo napačno. Navadno vzamejo v nekaterih krajih za vsako trto po 800 gr. zmesi umetnih gnojil, vsebujoče 15 odstotkov raztopne fosforove kisline, 5 do 6 odstotkov dušica in 25 odstotkov kalija.

Sredstva za zatiranje ovetodera pozimi in pomladi. Ker se skrivajo ti hrošči, hudi uničevalci jaboličnih in hrškavih cvetnih popkov, prav radi v razpoklinah drevesnega lubada, zato naj se star lubad z debel in močnejših vej pozimi ostrga. Da se ostrgan lubad potem lahko pobere, naj se razgrne pod drevjem, ki se ga hoče ostrgati, stare rjuhe ali vreče. O tigan lubad naj se nato seže. Ostrgana debela in veje naj se končno namažejo z apnenim beležem, kateremu se je primešalo nekoliko živalske krvi, saj ali pa ilita. Spomladi v mesecu marcu naj se privežejo na debela lepivni pasovi (papirnat pasovi, namazani s kakim lepivom n. pr. Tree Sticky). S tem se polove samo hrošči cvetodero in sicer oni, ki namesto, da bi zleteli na drevje, plazijo pomladi po deblih v krono. One hrošče, ki so že v drevesni kroni, naj se otreša v jutranjih urah na rjuhe, razgrajene pod drevjem, in vrže nato v vrelo vodo.

S kakšnimi umetnimi gnojili bomo letos gnojili travnike? Z dobavo Tomažove žindre bo to jesen težko kaj, zato priporočamo naj se uporabi letos spomladi tudi za travnike kot nadomestek Tomažove žindre ljudinski superfosfat z raztopno fosforovo kislino. Za poljadno gnojenje naj se vzame za vsak ha površine po 500 kg superfosfata in 150 kg 40% kalijeve soli.

Dosedaj je bilo pri nas sploh razširjeno mnenje, da je dovolj, če se pognoji travnike samo s fosfornatimi in kalijevnatimi gnojili, češ le ti dve vrsti gnojil pospešujeta rast detelj. Ali če bomo tako gnojili leto za letom, postane ruša kmalu redka, ker uduše travo detelje in druge metuljice, ki se po teh gnojilih krepko razvijajo. Da se pa to ne zgodi, gnojiti je treba travnike tu in tam tudi z dušičnatimi gnojili n. pr. z gnojnicami ali pa z umetnimi gnojili. Najprimernejše umetno dušičnato gnojilo za travnike je žveplenokisli amonijak. Vsako tretje leto enkrat naj se uporabi plog kalijevnatih in fosfornatih gnojil na vsak ha površine kakih 200 kg žveplenokislega amonijaka. Gnojenje s tem dušičnatim gnojilom se izplača posebno v takih letih prav dobro, ko ima seno visoko ceno. Amonijev sulfat naj se raztresi zgodaj spomladi, kakor hitro sneg skopni. (Primorski gospodar.)

Bolni napljinč
Sanatorij Aflenzen
Hofacker 1830 Stajersko, Prospekt

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bode trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

,Rdeči križ,'

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vsej, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in zaloga smodnika

PTUJ

priporoča svojo bogato zalogo

857

špecerijskega blaga,

zakovih polen za kurjavo, nadalje smodnika ba lov in razstrelbe, cindžnove, dinamit ter predmete municije za lov kakor patrone, kap-seljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažovo moko, kajnit, kalijevo sol itd. po najnižjih cenah.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsed tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino z ostali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Vojna ura 1914.

(Postavno varovana.)

Z dvojnimi reliefom: Njeg. Vol. cesar Franc Jožef I. in cesar Viljem II. z združenimi močmi 1914.

Jeklo ali nikelj K 5—
Z usnjatim napetnikom 6—
Z radij-ploščo 10—
Z žepno budilnico 15—
Cena niklasta ura 3—
Budilnica 2—
3 let garancije. Pošiljatev po povzetju po prvi zalogi vojnih ur

Max Böhnell

Dunaj IV., Margaretenstr. 27/51.

Originalni fabrični cenik zastoj. 750

Št. 13314/14.

Razglas.

Naznanja se javno, da je c. k. štajersko namestništvo v Gradcu z odlokom z dne 28. septembra 1914, št. 1935/9, mestni občini v Celju podelilo dovoljenje za preložitve doslej vsak prvi ponedeljek v mesecu vršečih se

živinskih sejmov

na prvi torek vsacega meseca. Ako pa pade na tak prvi torek meseca praznik, vrši se sejem prejšnji delavnik. Ako pade sejem na tak prvi torek v mesecu, na katerem se vrši tudi sejem v Teharij, Vojniku, Sv. Jurju na j. ž., Laškem, Žalcu, Petrovčah ali Novicerkvi, potem se vrši celjski sejem na prejšnji delavnik.

Pripomni se, da so živinski sejmi mestne občine Celje za sedaj oproščeni vsakih sejskih pristojbin (mitnine in štantnine)

Mestni urad celjski,

3. novembra 1914.

Župan:

Dr. pl. Jabornegg.

Lepa mašancker- in rudeča jabolka

se kupijo. Ponudbe z navedbo cene pod „1914“ na upravo lista.

0000000000

Sveža jajca

kupuje po najboljši ceni J. Heller, Wien III., Kleistg. 20. 684

0000000000

Franz Schönlieb,

tovarna orožja in izdelovalnica fluh pušk, Borovje na Koroškem.

Direktni nakupni vir za mod. lovske puške Reparaturo, pre-naredbe, strokovnjaško, zlasti nove cevi z nedoseženo sigurnost strela in nova kosita najceneje. — Ilustrovani cenik brez stroškov. 557

Lepa vila

v neposredni bližini Ptuja se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove Josef Weslask, Puntigamer Bierdepot, Marburg, Mühlgasse. 601

Komi

nemščine in slovenščine zmožen, bolj prileten, soliden in zanesljiv, se takoj sprejme. Kje? pove uprava lista. 749

2 učenca

za mesarijo in zelharijo, velika in močna se takoj sprejmeta p. Johann Luttenberger mesarija in zelharija v PTUJU. 729

00000000000000000000

Štev. 49314.

755

RAZGLAS.

Vsled sedanjih vojnih razmer se je povpraševanje po življenjskih sredstvih, zlasti po mesu, mnogo povišalo. Ker je dovoz le težko mogoč, priporoča se kmetovalcem kot dolžnost, da napravijo korake v dosego zdrave in zadostne zaloge klavne živine.

Predvsem gledati je nato, da se ne kolje **mlade govedi posebno samic brez posebnega vzroka.**

Posebno naj gledajo kmetovalci na izdatno svinjerejo, kajti le tako bode mogoče, pridobiti v čimkrajšem času potrebne množine mesa, ki so neobhodno potrebne v slučaju daljše vojne, to pa za armado in za prebivalstvo.

Z gotovostjo je pričakovati, da se bode racijonelna svinjereja obnesla, ker se že zdaj posebno množje povpraševanja po klavnih svinjah.

Načelnik okrajnega zastopa:

Jožef Ornig l. r.

Dva učenca

v starosti 16—18 let, z oskrbo in letno plačo 80—100 kron se sprejmeta na 3 leta v onsnjarski delavnici Anton Martschitsch, Slov. Bistrica. 747

2 kobili

noseči, 8 in 9 let stari, dobra rabna konja, brez napake prodana se pri August Brudermann, posestnik in krčmar, Sv. Peter pri Mariboru. 752

Mlinarski

pomočnik

z dolgimi spričevali, ki zna samostojno delati in mlin voditi ter se razume tudi na „Plausichter“ se takoj sprejme. Dopisi in zahteve plače na g. Karl Wesenschegg, Konjice. 745

Podkovski

kovač

zmožen vsacega tozadevnega dela, samostojni delavec, trezen in priden, se sprejme pri Richard Tolazzi, Ormož. 748

Učenec

z dobro šolsko izobrazbo nemškega in slovenskega jezika zmožen, sprejme se v trgovini z mešanim blagom Vitus Mory, Bleiburg. 758